

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ДРУГА ДИСЦИПЛІНАРНА ПАЛАТА
РІШЕННЯ

10 квітня 2017 року

Київ

№ 763/2дп/15-17

Про відмову у притягненні до дисциплінарної відповідальності судді Полтавського окружного адміністративного суду Гіглави О.В. та припинення дисциплінарного провадження

Друга Дисциплінарна палата Вищої ради правосуддя у складі головуючого – Малашенкової Т.М., членів Артеменка І.А., Бойка А.М., Нежури В.А., заслухавши доповідача – члена Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Волковицьку Н.О., розглянувши матеріали дисциплінарної справи, відкритої за заявою заступника прокурора Полтавської області А.Ковальчука стосовно судді Полтавського окружного адміністративного суду Гіглави Ольги Василівни,

встановила:

Гіглава Ольга Василівна Указом Президента України від 19 листопада 2010 року № 1046/2010 призначена строком на п'ять років на посаду судді Полтавського окружного адміністративного суду.

Зі змісту характеристики, наданої головою Полтавського окружного адміністративного суду Соколенком Ф.Ф., вбачається, що суддя Гіглава О.В. зарекомендувала себе як кваліфікований спеціаліст, що добре володіє фаховими знаннями, має достатній рівень теоретичної підготовки, досконало знає чинне законодавство, правильно застосовує його на практиці. Має високі інтелектуальні здібності, неупереджено та виважено підходить до розуміння та застосування норм права, здатна до глибокого детального аналізу правового матеріалу при прийнятті рішень. Вміло та раціонально організовує свою роботу, велику увагу приділяє питанням дотримання встановлених строків розгляду судових справ, процесуальних норм та якості судових рішень. Точно і грамотно застосовує чинне законодавство. Скарг на дії судді Гіглави О.В. до Полтавського окружного адміністративного суду, а також до органів суддівського самоврядування не надходило. Дисциплінарних стягнень за період роботи в суді не мала.

Листом секретаря Тимчасової спеціальної комісії з перевірки суддів судів загальної юрисдикції Соловійової М.М. від 15 лютого 2016 року № 1952/0/9-16 заява заступника прокурора Полтавської області А.Ковальчука стосовно судді Полтавського окружного адміністративного суду Гіглави О.В. із додатками направлена для розгляду за загальною процедурою до Вищої ради юстиції, оскільки Комісія не прийняла рішення щодо них до закінчення своїх повноважень.

У заяві А.Ковальчук зазначив, що суддя Гіглава О.В. встановила обмеження права на мирні зібрання шляхом заборони голові громадської організації «Асоціація ринків Полтавщини» Бажану В.В., громадській організації «Асоціація ринків Полтавщини» та будь-яким іншим особам на проведення мирних зібрань з 23 листопада 2013 року в місті Полтаві на площі біля будівлі Полтавської обласної державної адміністрації (м. Полтава, вул. Жовтнева, 45) та заборонила вказаним особам встановлювати малі архітектурні форми у вигляді наметів, кіосків, навісів, у тому числі тимчасових та пересувних, використовувати звукопідсилювальну техніку, світлове обладнання, відеообладнання, автономне енергозбереження (генератор електричного живлення). У зв'язку із чим, на думку автора заяви, суддя підлягає перевірці на підставі пункту 1 частини першої статті 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні».

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу матеріалів між членами Вищої ради юстиції від 10 травня 2016 року заява заступника прокурора Полтавської області А.Ковальчука від 11 грудня 2014 року передана члену Вищої ради юстиції Волковицькій Н.О. для здійснення перевірки.

Ухвалою Вищої ради юстиції від 4 серпня 2016 року № 1933/0/15-16 відкрито дисциплінарну справу стосовно судді Полтавського окружного адміністративного суду Гіглави О.В.

30 вересня 2016 року набрали чинності закони України від 2 червня 2016 року № 1401-VIII «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» та № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів».

5 січня 2017 року набрав чинності Закон України від 21 грудня 2016 року № 1798-VIII «Про Вищу раду правосуддя».

12 січня 2017 року Вищою радою юстиції прийнято рішення про реорганізацію Вищої ради юстиції у Вищу раду правосуддя, набуття членами Вищої ради юстиції статусу членів Вищої ради правосуддя та здійснення повноважень членів Вищої ради правосуддя.

Відповідно до абзацу другого пункту 21 розділу III «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Вищу раду правосуддя» заяви та скарги, передані на розгляд члену Вищої ради юстиції за результатами автоматизованого розподілу до створення дисциплінарних органів Вищої ради правосуддя, залишаються в такого члена та можуть бути розглянуті дисциплінарним органом, до якого входить такий член, у випадках, встановлених цим Законом.

Статтею 108 Закону України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон № 1402-VIII) та частиною другою

статті 42 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» встановлено, що дисциплінарні провадження щодо суддів здійснюють Дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя.

Рішенням Вищої ради правосуддя від 2 лютого 2017 року № 184/0/15-17 у Вищій раді правосуддя утворено три Дисциплінарні палати, визначено кількісний склад кожної Дисциплінарної палати та затверджено їх персональний склад.

Таким чином, розгляд дисциплінарної справи, відкритої стосовно судді Гіглави О.В., продовжено Другою Дисциплінарною палатою Вищої ради правосуддя.

Заслухавши доповідача – члена Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Волковицьку Н.О., дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Друга Дисциплінарна палата Вищої ради правосуддя встановила такі обставини.

У своїх письмових поясненнях, які надійшли до Вищої ради юстиції 27 травня 2016 року (вх. № 809/0/6-16), суддя Гіглава О.В. зазначила, що, на її думку, обмеження, застосовані постановою від 22 листопада 2013 року, відповідають Конституції України, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Сіракузьким принципам тлумачення обмежень і відступів від положень Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, оскільки не перешкоджали заявникам реалізовувати право на мирні зібрання в інших місцях м. Полтави. Також суддя Гіглава О.В. звернула увагу, що подана заступником прокурора Полтавської області заява є безпідставною, оскільки у мотивувальній частині постанови від 22 листопада 2013 року у справі № 816/6705/13-а судом на виконання вимог статей 159, 163 Кодексу адміністративного судочинства України зазначено як встановлені під час судового розгляду обставини з посиланням на докази, так і мотиви та відповідні норми права, з яких суд виходив при прийнятті рішення. У заяві не наведено фактів, які б свідчили про грубу недбалість чи навмисне порушення закону під час розгляду справи та прийняття судового рішення.

За період роботи на посаді судді Полтавського окружного адміністративного суду Гіглава О.В. до дисциплінарної відповідальності не притягувалась.

Із матеріалів адміністративної справи вбачається, що 21 листопада 2013 року виконавчим комітетом Полтавської міської ради отримано заяву за підписом голови громадської організації «Асоціація ринків Полтавщини» ОСОБА_1 про проведення мирного зібрання з 21 листопада 2013 року безстроково біля будівлі Полтавської обласної державної адміністрації у м. Полтаві.

22 листопада 2013 року виконавчий комітет Полтавської міської ради звернувся до Полтавського окружного адміністративного суду з позовною заявою до громадської організації «Асоціація ринків Полтавщини», голови громадської організації «Асоціація ринків Полтавщини» ОСОБА_1, третя особа, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору, на стороні позивача – Полтавське міське управління Управління Міністерства внутрішніх справ

України у Полтавській області, про обмеження права на мирні зібрання шляхом заборони голові громадської організації «Асоціація ринків Полтавщини» ОСОБА_1, громадській організації «Асоціація ринків Полтавщини» та іншим суб'єктам, які реалізують право на мирні зібрання, проведення заходів із 22 листопада 2013 року у м. Полтаві на площі біля будівлі Полтавської обласної державної адміністрації (м. Полтава, вул. Жовтнева, 45) та шляхом заборони вказаним суб'єктам встановлювати малі архітектурні форми у вигляді наметів, кіосків, навісів, у тому числі тимчасових та пересувних, використовувати звукопідсилювальну техніку, світлове обладнання, відеообладнання, автономне енергозбереження (генератор електричного живлення).

Постановою Полтавського окружного адміністративного суду від 22 листопада 2013 року у справі № 816/6705/13-а частково задоволений адміністративний позов виконавчого комітету Полтавської міської ради до громадської організації «Асоціація ринків Полтавщини», голови громадської організації «Асоціація ринків Полтавщини» Бажана В.В., третя особа, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору, на стороні позивача – Полтавське міське управління Міністерства внутрішніх справ України у Полтавській області, про обмеження права на мирні зібрання.

Встановлено обмеження права на мирні зібрання шляхом заборони голові громадської організації «Асоціація ринків Полтавщини» ОСОБА_1, громадській організації «Асоціація ринків Полтавщини» та будь-яким іншим особам на проведення мирних зібрань із 23 листопада 2013 року в м. Полтаві на площі біля будівлі Полтавської обласної державної адміністрації (м. Полтава, вул. Жовтнева, 45) та заборонено вказаним особам встановлювати малі архітектурні форми у вигляді наметів, кіосків, навісів, у тому числі тимчасових та пересувних, використовувати звукопідсилювальну техніку, світлове обладнання, відеообладнання, автономне енергозбереження (генератор електричного живлення).

Як зазначено у постанові, згідно зі штемпелем вхідної документації Полтавського окружного адміністративного суду виконавчий комітет Полтавської міської ради звернувся до суду з адміністративним позовом 22 листопада 2013 року, тобто позовна заява про обмеження права на мирні зібрання подана до суду вже після початку їх проведення.

Згідно з вимогами частини першої статті 182 Кодексу адміністративного судочинства України органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування негайно після одержання повідомлення про проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій тощо мають право звернутися до окружного адміністративного суду за своїм місцезнаходженням із позовною заявою про заборону таких заходів чи про інше обмеження права на мирні зібрання (щодо місця чи часу їх проведення тощо). Частиною другою зазначеної статті передбачено, що позовна заява, яка надійшла в день проведення заходів, визначених частиною першою, або після цього, залишається без розгляду.

Хоча позов про обмеження реалізації права на мирні зібрання щодо заявлених організаторами заходів подано наступного дня після початку їх проведення, суд взяв до уваги, що мирне зібрання планувалося проводити

безстроково, а відтак були відсутні підстави для застосування приписів частини другої статті 182 Кодексу адміністративного судочинства України щодо залишення позовної заяви без розгляду.

Постанову також мотивовано тим, що на момент розгляду вказаної справи не були законодавчо встановлені строки подання заяви про проведення мирних зібрань, а тому суд вважав, що позивач у своїй діяльності щодо забезпечення недержавних масових громадських заходів правомірно керується Тимчасовим положенням про порядок проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій в м. Полтаві від 9 лютого 2000 року № 49, в якому визначено строк подачі повідомлення про проведення таких заходів за 10 днів до їх початку. Водночас організатори зібрання повідомили орган місцевого самоврядування про проведення безстрокового мирного зібрання з 21 листопада 2013 року цього самого дня, тобто з порушенням 10-ти денного строку подання повідомлення про проведення масових громадських заходів.

Враховуючи заявлену безстроковість акції, значну кількість її учасників, а також місце її проведення, суд дійшов висновку, що порушення громадського порядку у виді перешкоджання нормальному функціонуванню державної установи може призвести до виникнення загрози безпеці дорожнього руху, транспортних засобів і пішоходів.

До порушення громадського порядку також може призвести порушення встановлених норм благоустрою міста шляхом встановлення малих архітектурних форм та наметів.

Крім того, суддя Гіглава О.В. зазначила, що зібрання мало тривати, у тому числі, в день проведення футбольного матчу серед команд Прем'єр-ліги України між командами «Ворскла» (Полтава) та «Чорноморець» (Одеса), який проводився 23 листопада 2013 року на стадіоні «Ворскла» у м. Полтаві.

Вказаний матч планувала відвідати велика кількість уболівальників не лише Полтавської області, а й інших областей України, які, враховуючи значне суспільно-політичне напруження, високий резонанс подібних масових зібрань, психоемоційний стан учасників заходів, могли приєднатися до учасників акції або до викликаних їхніми діями порушень громадського порядку.

За таких обставин суд дійшов висновку, що проведення вказаного заходу в заявленому місці без зазначення мети його проведення може створити реальну небезпеку порушення громадського порядку, яке виявляється в порушенні нормального руху транспортних засобів, ймовірності створення загрози здоров'ю людей, перешкоджанні вільному доступу громадян та працівників до державного органу, створенні несприятливих умов праці та реалізації конституційних прав і свобод інших громадян, у зв'язку з чим позовні вимоги щодо встановлення обмеження права на мирні зібрання є обґрунтованими.

Вказана постанова в апеляційному порядку не оскаржувалась.

Таким чином, з матеріалів дисциплінарної справи вбачається, що постанова від 22 листопада 2013 року, прийнята суддею Гіглавою О.В., стосується права громадян збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації. Вказане право гарантоване статтею 11

Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, якою визначено, що кожен має право на свободу мирних зібрань і свободу об'єднання з іншими особами, включаючи право створювати профспілки та вступати до них для захисту своїх інтересів. Здійснення цих прав не підлягає жодним обмеженням, за винятком тих, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб.

Статтею 39 Конституції України передбачено, що про проведення вказаних заходів завчасно сповіщаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування. Обмеження щодо реалізації цього права може встановлюватися судом відповідно до закону і лише в інтересах національної безпеки та громадського порядку – з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

Частиною п'ятою статті 182 КАС України передбачено, що суд задовольняє вимоги позивача в інтересах національної безпеки та громадського порядку в разі, якщо визнає, що проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій чи інших зібрань може створити реальну небезпеку заворушень чи вчинення кримінальних правопорушень, загрозу здоров'ю населення або правам і свободам інших людей. У постанові суду зазначається спосіб обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання.

Згідно з частиною третьою статті 159 КАС України обґрунтованим є рішення, ухвалене судом на підставі повно і всебічно з'ясованих обставин в адміністративній справі, підтверджених тими доказами, які були досліджені в судовому засіданні.

Сіракузькі принципи тлумачення обмежень і відступів від положень Міжнародного пакту про громадянські і політичні права визначають, що обмеження, встановлені законом, можуть бути обумовлені необхідністю забезпечити захист громадського порядку. Вони не можуть використовуватися як підстави для введення невизначених або довільних обмежень, і на них можна посилатися лише за наявності адекватних гарантій і ефективних засобів правового захисту від порушень.

Всупереч вищевказаним вимогам, під час розгляду справи № 816/6705/13-а суддею не наведено будь-яких допустимих доказів на підтвердження реальної можливості настання таких негативних наслідків, а обмеження масових заходів з 23 листопада 2013 року встановлює не тимчасове втручання в право на мирні зібрання способом його обмеження, а сприймається таким чином, що ставить під загрозу суть права на мирні зібрання та свідчить про вчинення суддею дисциплінарного проступку.

Відповідно до пункту 33 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 року № 1402-VIII за результатами розгляду заяв, які передані ТСК Вищій раді юстиції відповідно до частини п'ятої статті 2 Закону України «Про

відновлення довіри до судової влади в Україні», застосовуються дисциплінарні стягнення, визначені цим Законом.

Згідно з пунктом 3 частини шостої статті 126 Конституції України підставами для звільнення судді є: вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді.

Пунктом 1 частини восьмої статті 109 Закону № 1402-VIII передбачено, що дисциплінарне стягнення у виді подання про звільнення судді з посади застосовується у разі вчинення суддею істотного дисциплінарного проступку, грубого чи систематичного нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді.

Істотним дисциплінарним проступком або грубим нехтуванням обов'язками судді, що є несумісним зі статусом судді або виявляє його невідповідність займаній посаді, може бути визнаний, зокрема, будь-який із таких фактів: суддя допустив поведінку, що порочить звання судді або підриває авторитет правосуддя, у тому числі в питаннях моралі, чесності, непідкупності, відповідності способу життя судді його статусу, дотримання інших етичних норм та стандартів поведінки, які забезпечують суспільну довіру до суду (пункт 1 частини дев'ятої статті 109 Закону № 1402-VIII).

Друга Дисциплінарна палата Вищої ради правосуддя дійшла висновку, що допущені порушення під час розгляду справи і прийняття рішення не містять ознак істотного дисциплінарного проступку, а містять ознаки дисциплінарного проступку, що на момент прийняття постанови від 22 листопада 2013 року охоплювався пунктом 1 частини першої статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у відповідній редакції.

Згідно із частиною четвертою статті 87 Закону України від 7 липня 2010 року № 2453-VI «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарне стягнення до судді застосовується не пізніше шести місяців із дня відкриття провадження в дисциплінарній справі, але не пізніше року з дня вчинення проступку, без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування судді у відпустці.

З дня вчинення суддею Гіглавою О.В. дисциплінарного проступку, без урахування часу тимчасової непрацездатності та перебування судді у відпустці, минуло більше року.

Строк притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, передбачений частиною одинадцятої статті 109 Закону № 1402-VII, I не може бути застосований у даному випадку, оскільки запровадження такого строку є заходом, який погіршує становище судді порівняно із ситуацією, коли застосовувався строк не пізніше шести місяців із дня відкриття провадження в дисциплінарній справі, але не пізніше року з дня вчинення проступку, без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування судді у відпустці.

З огляду на викладене Друга Дисциплінарна палата Вищої ради правосуддя дійшла висновку про відмову у притягненні до дисциплінарної

відповідальності судді Полтавського окружного адміністративного суду Гіглави О.В.

Відповідно до частини шостої статті 50 Закону № 1402-VIII дисциплінарне провадження підлягає припиненню.

На підставі викладеного, керуючись статтями 34, 49, 50 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», статтями 106, 108, 109, 115, пунктом 33 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів», пунктами 12.22–12.23, 12.36, 12.39 Регламенту Вищої ради правосуддя, Друга Дисциплінарна палата Вищої ради правосуддя

вирішила:

відмовити у притягненні до дисциплінарної відповідальності судді Полтавського окружного адміністративного суду Гіглави Ольги Василівни.

Дисциплінарне провадження припинити.

Рішення Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя може бути оскаржене до Вищої ради правосуддя у порядку і строки, встановлені статтею 51 Закону України «Про Вищу раду правосуддя».

**Головуючий на засіданні
Другої Дисциплінарної
палати Вищої ради правосуддя**

Т.М. Малашенкова

**Члени Другої Дисциплінарної
палати Вищої ради правосуддя**

І.А. Артеменко

А.М. Бойко

В.А. Нежура